

Postup auditorů při zamezování legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

Metodická pomůcka Komory auditorů ČR

Účelem materiálu vydaným Komorou auditorů České republiky (dále jen „KA ČR“) je poskytnout auditorům základní doporučení, jak se v praxi vypořádat s povinnostmi, které pro ně vyplývají ze zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), a k naplnění povinností daných KA ČR ustanovením § 21 a 21a zákona.

Při naplňování ustanovení zákona je třeba vycházet z účelu zákona, kterým je:

Zabránění zneužívání finančního systému k legalizaci výnosů z trestné činnosti a k financování terorismu a vytvoření podmínek pro odhalování takového jednání.

Tento materiál si v žádném případě neklade za cíl poskytnout vyčerpávající výklad všech ustanovení zákona. Tento materiál není závazným profesním předpisem.

Při přípravě materiálu byly využity následující informační zdroje:

- text zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoA“),
- text nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 537/2014 ze dne 16. dubna 2014, o specifických požadavcích na povinný audit subjektů veřejného zájmu a o zrušení rozhodnutí Komise 2005/909/ES, v platném znění,
- text zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů,
- text zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon ESM“),
- Zpráva o prvním kole procesu národního hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu z prosince 2016,
- Zpráva o druhém kole procesu národního hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu z července 2021,
- Zpráva z pátého kola vzájemného hodnocení České republiky – prevence praní peněz a boj proti financování terorismu (přijata Výborem MONEYVAL na svém 57. plenárním zasedání ve Štrasburku, 4. - 7. prosince 2018),
- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015, o předcházení využívání finančního systému k praní peněz a financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES, v platném znění, a související nařízení provádějící tuto směrnici,
- Metodické pokyny zveřejněné na webových stránkách Finančního analytického úřadu,
- Anti-Money Laundering – materiál IFAC z března 2004¹.

Poznámka:

Je-li v textu metodické pomůcky použito slovo „auditor“, rozumí se jím statutární auditor nebo auditorská společnost.

¹ <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/building-trust-ethics/publications/anti-money-laundering-2nd-edition>

Obsah

1.	Povinná osoba - auditor.....	3
2.	Vymezení pojmů	3
2.1	Základní pojmy	3
2.2	Podezřelý obchod	6
3.	Povinnosti auditora ve vztahu ke klientovi	7
3.1	Povinnost identifikace klienta	7
3.2	Kontrola klienta.....	10
3.3	Zesílená identifikace a kontrola klienta	12
3.4	Zprostředkovaná identifikace	12
3.5	Převzetí identifikace	13
3.6	Zjednodušená identifikace a kontrola klienta	14
3.7	Neuskutečnění obchodu	14
3.8	Postup při zjištění nesrovnalosti	14
3.9	Oznámení podezřelého obchodu	15
3.10	Další povinnosti auditora jako povinné osoby	17
3.10.1	Povinnost uchovávání informací.....	17
3.10.2	Strategie a postupy vnitřní kontroly	18
3.10.3	Hodnocení rizik ML/FT	18
3.10.4	Kontaktní a pověřená osoba	18
3.10.5	Školení zaměstnanců.....	19
3.10.6	Informační povinnost	19
3.10.7	Mlčenlivost.....	20
4.	Hodnocení rizik ML/FT při výkonu auditorské činnosti	21
4.1	Kategorizace auditních klientů.....	22
4.2	Kategorizace auditorských služeb.....	24
4.3	Obecná rizika legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.....	25
4.4	Znaky podezřelosti při výkonu auditorské činnosti	26
5.	Kontrola dodržování povinností stanovených zákonem (výkon správního dozoru)..	28
6.	Přestupky auditora podle zákona	29
7.	Řízení vedená podle zákona.....	30
8.	Další zdroje informací.....	31

1. Povinná osoba – auditor

Zákon v ustanovení § 2 vymezuje osoby, které musí plnit povinnosti stanovené tímto zákonem. Mezi povinnými osobami jsou v § 2 odst. 1 písmeno e) uvedeny osoby oprávněné provádět auditorskou činnost podle zákona o auditorech (dále jen „**auditor**“). Tam, kde je v textu či v přímé citaci zákona uveden termín „povinná osoba“, je jí pro účely této metodické pomůcky míněn auditor.

Z hlediska auditora jako povinné osoby jsou v této metodické pomůcce zvažovány dvě skupiny povinností:

- a) povinnosti auditora ve vztahu ke klientovi,
- b) povinnosti auditora jako povinné osoby.

Vzhledem k významným specifickým nedopadajícím do auditní praxe všech auditorů není v této metodické pomůcce zpracována situace, kdy je klientem auditora jiná povinná osoba (např. finanční instituce).

Přehled základních povinností auditora vyplývajících ze zákona je uveden v příkladu kontrolního dotazníku, který je uveden v příloze č. 1 této metodické pomůcky, který může být doplňován a rozšiřován dle potřeby a uvážení auditora.

2. Vymezení pojmů

2.1 Základní pojmy

Legalizací výnosů z trestné činnosti (ML) se rozumí jednání sledující zakrytí nezákonného původu jakékoliv ekonomické výhody vyplývající z trestné činnosti s cílem vzbudit zdání, že jde o majetkový prospěch nabytý v souladu se zákonem; uvedené jednání spočívá zejména:

- a) v přeměně nebo převodu majetku s vědomím, že pochází z trestné činnosti, za účelem jeho utajení nebo zastření jeho původu nebo za účelem napomáhání osobě, která se účastní páčání takové činnosti, aby unikla právním důsledkům svého jednání,
- b) v utajení nebo zastření skutečné povahy, zdroje, umístění, pohybu majetku nebo nakládání s ním nebo změny práv vztahujících se k majetku s vědomím, že tento majetek pochází z trestné činnosti,
- c) v nabytí, držení, použití majetku nebo nakládání s ním s vědomím, že pochází z trestné činnosti, nebo
- d) ve zločinném spolčení osob nebo jiné formě součinnosti za účelem jednání uvedeného pod písmeny a), b) nebo c).

Financováním terorismu (FT) je:

- a) shromažďování nebo poskytnutí peněžních prostředků nebo jiného majetku s vědomím, že bude, byť i jen zčásti, použit ke spáchání trestného činu teroru², teroristického útoku³, účasti na teroristické skupině, podpory a propagace terorismu nebo trestného činu vyhrožování teroristickým činem nebo trestného činu, který má umožnit nebo napomoci spáchání takového trestného činu⁴, nebo k podpoře osoby nebo skupiny osob připravujících se ke spáchání takového trestného činu, nebo

² § 93 trestního zákona.

³ § 95 trestního zákona.

⁴ Čl. 1 až 4 rámcového rozhodnutí Rady ze dne 13. června 2002 o boji proti terorismu (2002/475/SVV).

- b) jednání vedoucí k poskytnutí odměny nebo odškodnění pachatele trestného činu teroru, teroristického útoku, účasti na teroristické skupině, podpory a propagace terorismu nebo trestného činu vyhrožování teroristickým činem nebo trestného činu, který má umožnit nebo napomoci spáchání takového trestného činu³, nebo osoby pachateli blízké ve smyslu trestního zákona⁵, nebo sbírání prostředků na takovou odměnu nebo na odškodnění,
- c) pro účely zákona i financování šíření zbraní hromadného ničení podle odstavce 3.

Financování šíření zbraní hromadného ničení se rozumí shromažďování nebo poskytnutí peněžních prostředků nebo jiného majetku s vědomím, že bude, byť i jen z části, použit šířitelem zbraní hromadného ničení nebo bude použit na podporu šíření takových zbraní v rozporu s požadavky mezinárodního práva.

Klientem se rozumí fyzická nebo právnická osoba, jíž auditor své služby při výkonu auditorské činnosti poskytuje.

Obchodem se rozumí každé jednání povinné osoby jednající v tomto postavení s jinou osobou, pokud takové jednání směřuje k poskytnutí služby této jiné osobě. Při výkonu auditorské činnosti se bude jednat zejména o jednorázové ověření účetní závěrky, ověřování účetních záznamů či jednorázové provedení přezkoumání hospodaření.

Obchodním vztahem se rozumí smluvní vztah mezi povinnou osobou jednající v tomto postavení a jinou osobou, jehož účelem je zejména poskytování služeb této jiné osobě, jestliže je při vzniku smluvního vztahu s přihlédnutím ke všem okolnostem zřejmé, že bude trvajícím nebo bude obsahovat opakující se plnění. Při výkonu auditorské činnosti se bude jednat zejména o opakující se provádění ověřování účetních závěrek klienta po dobu, kterou právní předpisy při výkonu auditorské činnosti povolují (zejména u subjektů veřejného zájmu) či opakující se provádění přezkoumání hospodaření.

Skutečným majitelem se rozumí každá fyzická osoba, která v konečném důsledku vlastní nebo kontroluje právnickou osobu nebo právní uspořádání.

Poznámka: K této problematice vydal FAÚ Metodický pokyn č. 3 - Zjišťování skutečného majitele povinnými osobami.

Korporaci v konečném důsledku vlastní nebo kontroluje každá fyzická osoba, která přímo nebo nepřímo prostřednictvím jiné osoby nebo právního uspořádání

- a) má podíl v korporaci nebo podíl na hlasovacích právech větší než 25 %,
- b) má právo na podíl na zisku, jiných vlastních zdrojích nebo likvidačním zůstatku větší než 25 %,
- c) uplatňuje rozhodující vliv v korporaci nebo korporacích, které mají v dané korporaci samostatně nebo společně podíl větší než 25 %, nebo
- d) uplatňuje rozhodující vliv v korporaci jinými prostředky⁶.

⁵ § 89 odst. 8 trestního zákona.

⁶ Z odkazu na návrh připravovaného AML nařízení, který je uveden v důvodové zprávě k tomuto písmenu, se předpokládá, že „kontrola jinými prostředky“ bude zahrnovat alespoň jednu z těchto možností:

- a) právo jmenovat nebo odvolávat více než polovinu členů představenstva nebo podobných členů vedení společnosti;
- b) schopnost významně ovlivňovat rozhodnutí přijatá společností, včetně práv veta, rozhodovacích práv a veškerých rozhodnutí týkajících se rozdělení zisku nebo vedoucí ke změně aktiv;
- c) kontrola, ať už sdílená, či nikoli, prostřednictvím formálních nebo neformálních dohod s majiteli, členy nebo společnostmi, ustanovení stanov, partnerských dohod, syndikačních dohod nebo rovnocenných dokumentů v závislosti na konkrétních vlastnostech právnické osoby, jakož i způsobu hlasování;
- d) vazby na rodinné příslušníky řídicích pracovníků nebo ředitelů / těch, kdo společnost vlastní nebo kontrolují; e) použití formálních nebo

Rozhodující vliv v korporaci uplatňuje ten, kdo na základě vlastního uvážení, bez ohledu na to, zda a na základě jaké právní skutečnosti, může přímo nebo nepřímo prostřednictvím jiné osoby nebo právního uspořádání dosáhnout toho, že rozhodování nejvyššího orgánu korporace odpovídá jeho vůli. Rozhodující vliv v obchodní korporaci uplatňuje ovládající osoba podle zákona upravujícího právní poměry obchodních korporací.

Má se za to, že rozhodující vliv v korporaci uplatňuje ten, kdo může jmenovat nebo odvolat většinu osob, které jsou členy statutárního orgánu korporace.

Má se za to, že rozhodující vliv v jiné než obchodní korporaci, v bytovém nebo sociálním družstvu nebo v investičním fondu v právní formě akciové společnosti s proměnným základním kapitálem uplatňuje každá fyzická osoba, která je členem jejich statutárního orgánu nebo osobou v obdobném postavení nebo osobou zastupující právnickou osobu v tomto orgánu.

Pro účely výpočtu výše nepřímého podílu v korporaci se v případě

- a) řetězení podílů, které mají navázané osoby nebo právní uspořádání, násobí a
- b) větvení součiny podílů z jednotlivých řetězení sčítají.

Pro účely určení skutečného majitele investičního fondu v právní formě akciové společnosti s proměnným základním kapitálem se nepřihlíží k investičním akciím, ledaže stanovy spojují s těmito akciemi obdobné hlasovací právo jako u zakladatelských akcií.

Poznámka: Při vyhodnocování informací týkajících se skutečného majitele může v praxi docházet k celé řadě na posouzení velmi složitých situací, proto Ministerstvo spravedlnosti ve spolupráci s FAÚ připravilo Příručku evidování skutečného majitele, která je dostupná na webových stránkách FAÚ i Evidence skutečných majitelů, spravovanou Ministerstvem spravedlnosti, kterou lze využít jako další informativní a pomocný materiál.

Politicky exponovanou osobou (PEP) se rozumí

- a) fyzická osoba, která je nebo byla ve významné veřejné funkci s celostátním nebo regionálním významem, jako je zejména hlava státu, předseda vlády, vedoucí ústředního orgánu státní správy a jeho zástupce (náměstek, státní tajemník), člen parlamentu, člen řídicího orgánu politické strany, vedoucí představitel územní samosprávy, soudce nejvyššího soudu, ústavního soudu nebo jiného nejvyššího justičního orgánu, proti jehož rozhodnutí obecně až na výjimky nelze použít opravné prostředky, člen bankovní rady centrální banky, vysoký důstojník ozbrojených sil nebo sboru, člen nebo zástupce člena, je-li jím právnická osoba, statutárního orgánu obchodní korporace ovládané státem, velvyslanec nebo vedoucí diplomatické mise, anebo fyzická osoba, která obdobnou funkci vykonává nebo vykonávala v jiném státě, v orgánu Evropské unie anebo v mezinárodní organizaci,
- b) fyzická osoba, která je
 1. osobou blízkou k osobě uvedené v písmenu a),
 2. společníkem nebo skutečným majitelem stejné právnické osoby, popřípadě svěrenského fondu, jako osoba uvedená v písmenu a), nebo je o ní povinné osobě známo, že je v jakémkoli jiném blízkém podnikatelském vztahu s osobou uvedenou v písmenu a), nebo
 3. skutečným majitelem právnické osoby, popřípadě svěrenského fondu, o kterých je povinné osobě známo, že byly vytvořeny ve prospěch osoby uvedené v písmenu a).

Poznámka: K této problematice vydal FAÚ Metodický pokyn č. 7 - Opatření vůči politicky exponovaným osobám (včetně vnitrostátního seznamu funkcí politicky exponovaných osob).

Průkazem totožnosti se rozumí doklad vydaný orgánem veřejné správy, v němž je uvedeno jméno a příjmení, datum narození a z něhož je patrná podoba, popřípadě i jiný údaj umožňující identifikovat osobu, která doklad předkládá, jako jeho oprávněného držitele.

Skupinou se pro účely zákona rozumí skupina podle zákona o finančních konglomerátech.

Blízkým podnikatelským vztahem se pro účely zákona rozumí taková materiální provázanost v rámci podnikatelské činnosti, kdy prospěch nebo újmu jedné osoby by mohla druhá osoba důvodně pociťovat jako prospěch či újmu vlastní.

Třetí zemí se pro účely zákona rozumí stát, který není členským státem Evropské unie nebo státem tvořícím Evropský hospodářský prostor.

Příslušnou profesní komorou se v případě povinné osoby auditora rozumí KA ČR.

Finanční analytický úřad (dále jen „FAÚ“) je správním úřadem se sídlem v Praze, který plní funkci finanční zpravodajské jednotky pro Českou republiku a je podřízen Ministerstvu financí.

Identifikačními údaji se rozumí

- a) u fyzické osoby všechna jména a příjmení, rodné číslo, a nebylo-li přiděleno, datum narození a pohlaví, dále místo narození, trvalý nebo jiný pobyt a státní občanství; jde-li o podnikající fyzickou osobu, též její obchodní firma, odlišující dodatek nebo další označení, sídlo a identifikační číslo osoby,
- b) u právnícké osoby
 1. základní identifikační údaje právnické osoby, kterými jsou obchodní firma nebo název včetně odlišujícího dodatku nebo dalšího označení, sídlo a identifikační číslo právnické osoby nebo obdobné číslo přidělované v zahraničí,
 2. údaje ke zjištění a ověření totožnosti fyzické osoby, která je členem jejího statutárního orgánu, a
 3. základní identifikační údaje právnické osoby, která je členem jejího statutárního orgánu, a údaje ke zjištění a ověření totožnosti fyzické osoby, která je členem statutárního orgánu této právnické osoby nebo kterou tato právnická osoba zmocnila, aby ji ve statutárním orgánu zastupovala,
- c) u svěrenského fondu jeho označení a identifikační údaje jeho svěrenského správce, v rozsahu podle písmen a) a b).

Odůvodňuje-li to hodnocení rizik podle § 21a zákona (viz bod 4.), mohou být kromě informací v odstavci 1 získávány další údaje k identifikaci, jakými jsou zejména číslo telefonu, adresa pro doručování elektronické pošty, údaje o zaměstnání nebo zaměstnavateli.

2.2 Podezřelý obchod

Podezřelým obchodem se rozumí obchod uskutečněný za okolností vyvolávajících podezření ze snahy o legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo podezření, že v obchodu užitá prostředky jsou určeny k financování terorismu, nebo že obchod jinak souvisí nebo je spojen s financováním terorismu, anebo jiná skutečnost, která by mohla takovému podezření nasvědčovat (podrobněji ke znakům podezřelosti viz bod 4.4).

Podezřelým je obchod vždy, pokud

- a) klientem nebo osobou ve vlastnické nebo řídicí struktuře klienta, skutečným majitelem klienta, osobou jednající za klienta nebo osobou, která se jinak podílí na obchodu a je auditorovi známa, je osoba, vůči níž Česká republika uplatňuje mezinárodní sankce podle zákona o provádění mezinárodních sankcí⁷, nebo
- b) předmětem obchodu/obchodního vztahu je nebo má být zboží nebo služba, vůči které Česká republika uplatňuje sankce podle zákona o provádění mezinárodních sankcí⁸.

Poznámka: Znaky podezřelosti legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu při výkonu auditorské činnosti jsou uvedeny v bodě 4.4 této metodické pomůcky. Auditor by měl jejich rozsah také zvažovat a vyhodnocovat vždy s ohledem na obor podnikání klienta a s ohledem na posouzení těchto rizik u konkrétního klienta.

3. Povinnosti auditora ve vztahu ke klientovi

Ověření účetní závěrky, resp. další ověřovací zakázky, není sice primárně zaměřeno na odhalování legalizace výnosů z trestné činnosti, ale v rámci aktivně prováděné kontroly klienta se auditor může dozvědět o skutečnostech, které mohou nasvědčovat podezřelému obchodu či trestné činnosti. Profesionální skepse auditora a přímá komunikace s klientem vytváří podmínky k efektivnímu provádění kontroly klienta ze strany auditora, tzn., že auditor informace zjišťuje a ověřuje z veřejně dostupných zdrojů (včetně neveřejných informací přístupných z evidence skutečných majitelů) a také z informací poskytnutých klientem. Auditoři mohou hrát významnou roli v detekci některých druhů trestné činnosti a navazující legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Jsou jimi zejména úplatkářské trestné činy, trestná činnost související s veřejnými zakázkami, s insolvenčním řízením, s podvody (i dotačními), daňová trestná činnost a navazující legalizace výnosů z trestné činnosti. V oblasti financování terorismu mohou auditoři sehrát významnou roli v detekci zneužití nestátních neziskových organizací k financování terorismu.

Upozornění: Povinnosti stanovené zákonem a upravené v této metodické pomůcce se vztahují pouze k výkonu auditorské činnosti podle ZoA.

3.1 Povinnost identifikace klienta

Auditor provede identifikaci klienta nejpozději tehdy, kdy je zřejmé, že hodnota obchodu překročí 1 000 EUR, pokud tento zákon dále nestanoví jinak.

Upozornění: Upozorňujeme auditory, že ze strany FAÚ došlo ke změně dosavadního výkladu v termínu „hodnota obchodu“, ve které není zvažována pouze odměna auditora za poskytnutou auditorskou službu, ale musí být také zvažována činnost klienta v souvislosti s poskytovanou auditorskou službou.

Výši hodnoty takového obchodu, tedy zda daný jednorázový obchod mimo obchodní vztah překročí 1.000 EUR, určuje „hodnota předmětu plnění“, nikoliv výše odměny auditora za poskytnuté auditorské služby. Pokud je předmětem obchodu jednorázové ověření účetní závěrky a obchody klienta s dalšími smluvními stranami přesahují výši 1.000 EUR (identifikace), resp. 15.000 EUR (kontrola), je dle FAÚ auditor povinen provést identifikaci, resp. kontrolu klienta, právě s ohledem na hodnotu těchto

⁷ § 2 zákona č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, ve znění pozdějších předpisů.

⁸ § 2 zákona č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, ve znění pozdějších předpisů.

finančních prostředků, nikoli s ohledem na výši odměny za poskytnutí takové auditorské služby klientovi.

Jaká kritéria, mimo odměny auditora za poskytnutou auditorskou službu, by při zvažování hodnoty předmětu plnění při poskytování auditorských služeb měla být zvažována, však není ve výkladu FAÚ specifikováno. Doporučujeme proto auditorům zvažovat všechny významné hodnoty klienta (např. aktiva, pasiva, vlastní kapitál, cizí zdroje, obraty, výnosy, náklady, hodnotu transakcí se třetími stranami). Pokud některé kritérium limit překročí, pak provést identifikaci, resp. kontrolu klienta.

S ohledem na výše uvedené proto doporučujeme auditorům, aby od zveřejnění této metodické pomůcky při posuzování výše uvedeného limitu pro identifikaci, resp. kontrolu klienta, vždy uplatňovali výše uvedený širší výklad FAÚ, kdy je třeba zvažovat také činnost klienta v souvislosti s poskytovanou službou.

Bez ohledu na limit 1 000 EUR musí však auditor identifikovat účastníky vždy, kdy se jedná o podezřelý obchod nebo při vzniku obchodního vztahu.

Vzhledem k typu auditorem poskytovaných služeb, které jsou nákladné a časově náročné, a zákonnému limitu (1 000 EUR) není účelné definovat jinou (nižší) hodnotu obchodu pro povinnou identifikaci klienta.

První identifikaci klienta, který je

- a) fyzickou osobou, provede auditor za fyzické přítomnosti identifikovaného,
- b) právnickou osobou nebo svěřenským fondem, provede auditor za fyzické přítomnosti fyzické osoby jednající za klienta.

Pokud při první identifikaci klienta jedná za klienta, který je fyzickou osobou, zákonný zástupce nebo opatrovník, provede auditor identifikaci zákonného zástupce nebo opatrovníka podle požadavku na první identifikaci a identifikaci klienta (§ 7 odst. 1 a 2 zákona). Osoba jednající za klienta je povinna doložit identifikační údaje klienta s tím, že fyzická přítomnost zastoupeného se nevyžaduje. Tyto údaje auditor zaznamená.

Při identifikaci klienta, který je

- a) fyzickou osobou, auditor identifikační údaje zaznamená a ověří z průkazu totožnosti, jsou-li v něm uvedeny, a dále zaznamená druh a číslo průkazu totožnosti, stát, popřípadě orgán, který jej vydal, a dobu jeho platnosti; současně ověří shodu podoby s vyobrazením v průkazu totožnosti,
- b) právnickou osobou, auditor identifikační údaje zaznamená a ověří z dokladu o existenci právnické osoby získaného z důvěryhodného zdroje a v rozsahu podle písmene a) provede identifikaci fyzické osoby, která za právnickou osobu jedná v daném obchodu nebo při vzniku obchodního vztahu,
- c) svěřenským fondem, auditor identifikační údaje zaznamená a ověří z dokladu o existenci svěřenského fondu získaného z důvěryhodného zdroje a v rozsahu podle písmene a) provede identifikaci fyzické osoby, která jedná za svěřenský fond v daném obchodu nebo při vzniku obchodního vztahu.

Jedná-li za klienta, který již byl identifikován, jiná osoba, provede auditor její identifikaci podle požadavku na první identifikaci klienta (§ 7 odst. 1 a 2 zákona). Auditor zjištěné údaje zaznamená.

Při dalších obchodech s klientem, který již byl identifikován, nebo jedná-li za klienta jiná osoba, pokud již byli identifikováni klient i tato jednající fyzická osoba, ověří auditor vhodným způsobem totožnost klienta nebo této jednající fyzické osoby.

Jedná-li za klienta jiná osoba, je tato osoba povinna doložit oprávnění k tomuto jednání, ledaže je oprávnění k jednání zjistitelné z veřejného rejstříku. Auditor ověří, zda a v jakém rozsahu je tato osoba oprávněna za klienta jednat. Auditor zjištěné údaje zaznamená.

V rámci identifikace klienta auditor zjistí a zaznamená, zda

- a) klient, fyzická osoba jednající za klienta v daném obchodu nebo obchodním vztahu a jeho skutečný majitel, pokud je povinné osobě znám, není politicky exponovanou osobou nebo osobou, vůči níž Česká republika uplatňuje mezinárodní sankce podle zákona o provádění mezinárodních sankcí, a

Poznámka: Auditor při zjišťování skutečnosti, zda klient není politicky exponovanou osobou, může využít vlastního šetření, vnitrostátního seznamu funkcí, některých komerčních systémů nebo může také využít čestného prohlášení klienta v písemné podobě, že není politicky exponovanou osobou.

Více informací k této problematice může auditor nalézt v Metodickém pokynu č. 7 - Opatření vůči politicky exponovaným osobám (včetně vnitrostátního seznamu funkcí politicky exponovaných osob) vydaného FAÚ.

- b) jiná osoba ve vlastnické nebo řídicí struktuře klienta, pokud je povinné osobě známa, není osobou, vůči níž Česká republika uplatňuje mezinárodní sankce podle zákona o provádění mezinárodních sankcí.

Poznámka: Auditor při zjišťování skutečnosti, zda osoba není osobou, vůči níž Česká republika uplatňuje mezinárodní sankce, může využít např. nařízení vlády č. 210/2008 Sb., k provedení zvláštních opatření k boji proti terorismu, ve znění pozdějších předpisů, sankční mapu EU (www.sanctionmap.eu/#/main). Pro další informace týkající se mezinárodních sankcí lze také využít informace v Metodickém pokynu č. 1 – K provádění mezinárodních sankcí zejména v souvislosti s financováním terorismu vydaném FAÚ.

V době trvání obchodního vztahu nebo při dalších obchodech auditor kontroluje platnost a úplnost identifikačních údajů klienta, informací získaných v rámci kontroly klienta důvodnost zjednodušené kontroly klienta a zaznamenává jejich změny. Při stanovení četnosti a rozsahu této kontroly auditor vychází z rizikového profilu klienta.

Jestliže auditor má podezření, že klient nejedná svým jménem nebo že zastírá, že jedná za třetí osobu, vyzve klienta, aby doložil oprávnění. Každý je povinen této výzvě vyhovět, pokud jiný právní předpis nestanoví jinak; advokát nebo notář může tuto povinnost vůči auditorovi splnit též předáním kopií příslušných částí dokladů, z nichž identifikační údaje zjistil.

Klient poskytne auditorovi informace, které jsou k provedení identifikace nezbytné, včetně předložení příslušných dokladů. Pokud je klientem svěřenský fond, informuje osoba jednající za klienta o této skutečnosti povinnou osobu. Auditor může pro účely zákona pořizovat kopie nebo výpisy z předložených dokladů a zpracovávat takto získané informace k naplnění účelu zákona, a to bez souhlasu klienta.

Poznámka: Auditor asi nejběžněji bude pořizovat kopie průkazu totožnosti. K této problematice vydal FAÚ Metodický pokyn č. 8 - Kopírování průkazů totožnosti.

Auditor může při identifikaci klienta využít prostředků pro elektronickou identifikaci (např. e-občanka, bankovní identita).

3.2 Kontrola klienta

Kontrolu klienta provádí auditor při naplnění podmínek podle § 7 odst. 1 zákona

- a) před uskutečněním obchodu mimo obchodní vztah
 1. nejpozději v době, kdy je zřejmé, že dosáhne hodnoty 15 000 EUR nebo vyšší,
 2. s politicky exponovanou osobou
 3. s osobou usazenou ve třetí zemi, kterou na základě přímo použitelného předpisu Evropské unie⁹ nebo z jiného důvodu je třeba považovat za vysoce rizikovou (dále jen "vysoce riziková třetí země"),
 4. s osobou identifikovanou postupem podle § 11 odst. 7,
- b) v situacích, na které se vztahuje povinnost identifikace podle § 7 odst. 2 písm. a) a b) zákona, a to nejpozději před uskutečněním transakce nebo
- c) v době trvání obchodního vztahu.

Upozornění: Upozorňujeme auditory, že ze strany FAÚ došlo ke změně dosavadního výkladu v termínu „hodnota obchodu“, ve které není zvažována pouze odměna auditora za poskytnutou auditorskou službu, ale musí být také zvažována činnost klienta v souvislosti s poskytovanou auditorskou službou.

Výši hodnoty takového obchodu, tedy zda daný jednorázový obchod mimo obchodní vztah překročí 1.000 EUR, určuje „hodnota předmětu plnění“, nikoliv výše odměny auditora za poskytnuté auditorské služby. Uvedené lze vykládat tak, že pokud je předmětem obchodu jednorázové ověření účetní závěrky a obchody klienta s dalšími smluvními stranami přesahují výši 1.000 EUR (identifikace), resp. 15.000 EUR (kontrola), je auditor dle FAÚ povinen provést identifikaci, resp. kontrolu klienta, právě s ohledem na hodnotu těchto finančních prostředků, nikoli s ohledem na výši odměny za poskytnutí takové auditorské služby klientovi.

Jaká kritéria, mimo odměny auditora za poskytnutou auditorskou službu, by při zvažování hodnoty předmětu plnění při poskytování auditorských služeb měla být zvažována, však není ve výkladu FAÚ specifikováno. Doporučujeme proto auditorům zvažovat všechny významné hodnoty klienta (např. aktiva, pasiva, vlastní kapitál, cizí zdroje, obraty, výnosy, náklady, hodnotu transakcí se třetími stranami). Pokud některé kritérium limit překročí, pak provést identifikaci, resp. kontrolu, klienta.

S ohledem na výše uvedené proto doporučujeme auditorům, aby od zveřejnění této metodické pomůcky při posuzování výše uvedeného limitu pro identifikaci, resp. kontrolu klienta, vždy uplatňovali výše uvedený širší výklad FAÚ, kdy je třeba zvažovat také činnost klienta v souvislosti s poskytovanou službou.

Kontrola klienta zahrnuje

- a) získání a vyhodnocení informací o účelu a zamýšlené povaze obchodu nebo obchodního vztahu a informací o povaze podnikání klienta,

⁹ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1675 ze dne 14. července 2016, kterým se směrnice (EU) 2015/849 Evropského parlamentu a Rady doplňuje o identifikaci vysoce rizikových třetích zemí se strategickými nedostatky.

- b) zjištění totožnosti skutečného majitele a přijetí opatření k ověření jeho totožnosti z důvěryhodných zdrojů s tím, že v případě, že klient podléhá povinnosti zápisu do evidence skutečných majitelů podle ESM zákona nebo obdobného registru, auditor ověří skutečného majitele vždy alespoň z této evidence nebo obdobného registru a jednoho dalšího zdroje, a zjištění, zda skutečný majitel není politicky exponovanou osobou nebo osobou, vůči níž Česká republika uplatňuje mezinárodní sankce podle zákona o provádění mezinárodních sankcí,
- c) v případě, že je klientem právnická osoba nebo svěřenský fond, zjištění vlastnické a řídicí struktury klienta, a zjištění, zda osoba v této struktuře není osobou, vůči níž Česká republika uplatňuje mezinárodní sankce podle zákona o provádění mezinárodních sankcí,
- d) průběžné sledování obchodního vztahu včetně přezkoumávání obchodů prováděných v průběhu daného vztahu za účelem zjištění, zda obchody jsou v souladu s tím, co je povinné osobě známo o klientovi a jeho podnikatelském a rizikovém profilu,
- e) přezkoumávání zdrojů peněžních prostředků nebo jiného majetku, kterého se obchod nebo obchodní vztah týká, a
- f) v rámci obchodního vztahu s politicky exponovanou osobou též přiměřená opatření ke zjištění původu jejího majetku.

Auditor provádí kontrolu klienta podle výše uvedeného odstavce v rozsahu potřebném k posouzení možného rizika legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu v závislosti na typu klienta, obchodního vztahu, službě nebo obchodu. Při kontrole plnění povinností ze strany příslušných dozorcích úřadů auditor odůvodní přiměřenost rozsahu kontroly klienta a doloží způsob jejího provádění nebo ověření splnění podmínek pro zjednodušenou identifikaci a kontrolu klienta podle § 13 zákona, a to s ohledem na výše uvedená rizika.

Poznámka: Při vyhodnocování informací týkajících se skutečného majitele může v praxi docházet k celé řadě na posouzení velmi složitých situací, proto Ministerstvo spravedlnosti ve spolupráci s FAÚ připravilo Příručku evidování skutečného majitele, která je dostupná na webových stránkách FAÚ i Evidence skutečných majitelů, spravovanou Ministerstvem spravedlnosti, kterou lze využít jako další informativní a pomocný materiál.

Při posuzování možného rizika podle předchozího odstavce auditor zohlední rizikové faktory uvedené v hodnocení rizik podle § 21a zákona (více také viz bod 4.).

Při provádění kontroly klienta auditor zjišťuje a zaznamenává u

- a) skutečného majitele údaje k ověření jeho totožnosti a postup při jeho zjišťování,
- b) obmyšleného svěřenského fondu, který je určen na základě určitých vlastností nebo příslušnosti k určité kategorii, informace dostatečné ke ztotožnění konkrétního obmyšleného v okamžiku výplaty výnosů nebo v okamžiku, kdy obmyšlený uplatní svá nabytá práva.

Poznámka: K identifikaci skutečného majitele je podle zákona auditor povinen využít evidenci skutečných majitelů vedenou podle ESM zákona. Jako povinná osoba má auditor možnost získat dálkový přístup ke všem informacím v evidenci skutečných majitelů, kterou doporučujeme využít. Je třeba také upozornit, že využití této evidence jako jediného zdroje informací týkající se skutečného majitele není pro potřeby naplnění povinností vyplývajících z tohoto zákona dostatečné. Auditor musí použít ještě alespoň jeden další informační zdroj,

kterým může být např. informace poskytnutá auditorem skupiny, veřejná listina, prohlášení klienta.

Klient poskytne auditorovi informace, které jsou k provedení kontroly nezbytné, včetně předložení příslušných dokladů.

Auditor může pro účely zákona pořizovat kopie nebo výpisy z předložených dokladů a zpracovávat takto získané informace k naplnění účelu zákona.

3.3 Zesílená identifikace a kontrola klienta

Podle ustanovení § 9a zákona je zesílená identifikace a kontrola klienta požadována v případě, že na základě hodnocení rizik (viz také bod 4.) podle § 21a zákona představuje klient, obchod nebo obchodní vztah zvýšené riziko legalizace výnosů z trestné činnosti nebo financování terorismu.

Auditor uplatní opatření zesílené identifikace a kontroly klienta vždy

- a) při vzniku a v průběhu obchodního vztahu s osobou usazenou ve vysoce rizikové třetí zemi alespoň v rozsahu opatření podle písm. a) až d) a f) následujícího odstavce,
- b) před uskutečněním obchodu souvisejícího s vysoce rizikovou třetí zemí alespoň v rozsahu opatření podle písm. a) až d) a f) následujícího odstavce,
- c) před uskutečněním obchodu nebo při uzavírání obchodního vztahu s politicky exponovanou osobou v rozsahu opatření podle písm. a) bodu 3 a písm. c) a d) následujícího odstavce.

Při zesílené identifikaci a kontrole klienta auditor v rozsahu potřebném k účinnému řízení zjištěného rizika nad rámec opatření uplatňovaných při identifikaci a kontrole klienta

- a) získá další dokumenty nebo informace o
 1. skutečném majiteli,
 2. zamýšlené povaze obchodního vztahu a
 3. zdroji peněžních prostředků a jiného majetku klienta a skutečného majitele,
- b) ověřuje získané dokumenty nebo informace z více důvěryhodných zdrojů,
- c) pravidelně a zesíleně sleduje obchodní vztah a obchody v rámci obchodního vztahu,
- d) získá souhlas člena svého statutárního orgánu nebo osoby jím pověřené k řízení v oblasti opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu k uzavření obchodního vztahu nebo k jeho pokračování,
- e) požaduje provedení první platby v rámci obchodního vztahu nebo obchodu mimo obchodní vztah z účtu vedeného na jméno klienta u úvěrové instituce nebo u zahraniční úvěrové instituce, která podléhá povinnostem identifikace a kontroly klienta, které jsou alespoň rovnocenné požadavkům práva Evropské unie, nebo
- f) provádí jiná opatření s ohledem na povahu povinné osoby, její činnosti a vlastní hodnocení rizik.

3.4 Zprostředkovaná identifikace

Na žádost auditora jako povinné osoby může identifikaci klienta podle ustanovení § 10 zákona provést notář nebo kontaktní místo veřejné správy. Notář nebo kontaktní místo veřejné správy vyhotoví o identifikaci listinu, která je veřejnou listinou obsahující náležitosti podle ustanovení § 10 odst. 2 zákona, a přílohou listiny o identifikaci je kopie těch částí dokladů

použitých k identifikaci. Notář nebo kontaktní místo veřejné správy vedou samostatnou evidenci listin o identifikaci po dobu kalendářního roku. Po jejím uzavření je uložena po dobu 10 let.

Byla-li provedena identifikace podle ustanovení § 10 zákona, identifikační údaje a další informace a doklady v ní uvedené musí být uloženy u povinné osoby před uskutečněním obchodu podle požadavku § 12 odst. 1 zákona.

3.5 Převzetí identifikace

Auditor nemusí provést identifikaci klienta, zjištění informací o účelu, zamýšlené povaze obchodu nebo obchodního vztahu a zjištění vlastnické a řídicí struktury klienta a totožnosti jeho skutečného majitele, pokud tyto úkony byly provedeny jinou povinnou osobou:

- a) úvěrovou nebo finanční institucí podle § 11 odst. 1 písm. a) zákona pouze v souvislosti se vznikem obchodního vztahu,
- b) zahraniční úvěrovou nebo finanční institucí podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona pouze v souvislosti se vznikem obchodního vztahu,
- c) jiným auditorem působícím na území státu, který jí ukládá v oblasti boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu povinnosti rovnocenné požadavkům práva Evropské unie a v němž je vůči ní uplatňován dozor na úrovni odpovídající právu Evropské unie.

Převzetí identifikace podle předchozího odstavce je možné jen od toho, kdo provedl identifikaci klienta nebo fyzické osoby jednající jménem klienta podle § 8 a 8a zákona.

Dále je převzetí identifikace podle prvního odstavce auditorem možné pouze za předpokladu, že jsou splněny uvedené podmínky a že podle informací, které má auditor k dispozici, nepředstavuje některý z klientů, poskytovaných služeb nebo některý konkrétní obchod zvýšené riziko zneužití pro legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo financování terorismu podle vyhodnocení rizik podle § 21a zákona (viz bod 4.). V případě existence pochybností, nelze tento postup uplatnit.

Další omezení pro využití převzetí identifikace a vzájemnou výměnu informací souvisejících s obchody, jež se jejich prostřednictvím uskutečňují, je vázáno na působení osoby, s níž se výměna informací provádí a na niž se auditor chce spoléhat, ve vysoce rizikových třetích zemích, s výjimkou poboček a dceřiných obchodních korporací osob usazených v některém z členských států EU nebo ve státě tvořícím Evropský hospodářský prostor, naplňujících v oblasti boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu povinnosti rovnocenné požadavkům práva EU.

Byla-li převzata identifikace podle ustanovení § 11 odst. 1 a 2 zákona, identifikační údaje a další informace a doklady v ní uvedené musí být získány auditorem před vznikem obchodního vztahu nebo před uskutečněním obchodu mimo obchodní vztah podle požadavku § 11 odst. 3 zákona. Postup podle § 8 odst. 1 až 4 zákona může auditor nahradit provedením identifikace fyzické osoby podle § 11 odst. 7 a 8 zákona, tj. dálkovou identifikací.

Dále musí auditor zajistit, aby mu úvěrová nebo finanční instituce nebo osoba, která identifikaci nebo zjištění příslušných údajů provedla, na vyžádání poskytla související dokumenty a kopie příslušných dokladů, a to bez zbytečného odkladu.

Za provedení úkonů podle § 11 odstavců 1 a 2 odpovídá auditor, jako by je provedl sám.

Vznikne-li pochybnost o přebírané identifikaci, auditor takovou identifikaci nepřevzme.

3.6 Zjednodušená identifikace a kontrola klienta

Auditor může provádět zjednodušenou identifikaci a kontrolu klienta ve vztahu ke kategoriím klientů, obchodních vztahů, služeb nebo obchodů s potenciálně nižším rizikem zneužití pro legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo financování terorismu, pokud

- a) je jejich nižší rizikovost řádně odůvodněna v hodnocení rizik podle § 21a (viz bod 4.),
- b) nejsou označeny jako rizikové v hodnocení rizik na úrovni České republiky a
- c) nejsou naplněny podmínky pro provedení zesílené identifikace a kontroly klienta (viz bod 3.3).

V případě použití zjednodušené identifikace a kontroly klienta auditor alespoň

- a) ověří a zaznamená splnění podmínek podle předchozího odstavce,
- b) vhodným způsobem zjistí a zaznamená
 1. identifikační údaje klienta a osoby jednající za klienta, včetně postupu podle § 8 odst. 8,
 2. údaje k ověření totožnosti skutečného majitele klienta, včetně postupu při jeho zjišťování a postupu podle § 9 odst. 2 písm. b),
- c) provádí další úkony v rámci identifikace a kontroly klienta v rozsahu potřebném k účinnému řízení rizik.

Zjednodušená identifikace a kontrola klienta se nepoužije v případě pochybností o splnění podmínek pro jejich provedení.

3.7 Neuskutečnění obchodu

Neuskutečněním obchodu se rozumí odmítnutí uskutečnit obchod, odmítnutí navázání obchodního vztahu nebo ukončení již existujícího.

Auditor odmítne uskutečnění obchodu nebo navázání obchodního vztahu anebo, není-li to zvláštním právním předpisem vyloučeno, ukončí obchodní vztah v případě, že je dána povinnost identifikace nebo kontroly klienta a

- a) klient
 1. se odmítne podrobit identifikaci,
 2. odmítne doložit oprávnění podle § 8 odst. 6 nebo § 11 odst. 7, nebo
 3. neposkytne potřebnou součinnost při kontrole,
- b) z jiného důvodu nelze provést identifikaci anebo kontrolu klienta, nebo
- c) má-li osoba provádějící identifikaci nebo kontrolu pochybnosti o pravdivosti informací poskytnutých klientem nebo o pravosti předložených dokladů.

Auditor neuskuteční obchod s politicky exponovanou osobou, a to ani v rámci obchodního vztahu, pokud jí není znám původ peněžních prostředků nebo jiného majetku užitého v obchodu.

3.8 Postup při zjištění nesrovnalosti

Auditorovi je jako povinné osobě stanoven postup při zjištění nesrovnalosti při provádění identifikace a kontroly klienta podle ESM zákona:

- Má-li auditor důvodně za to, že při provádění identifikace nebo kontroly klienta zjistil nesrovnalost podle ESM zákona (dále jen "nesrovnalost"), upozorní na to klienta. V rámci upozornění povinná osoba uvede, v čem nesrovnalost spatřuje. Pokud je to vzhledem k okolnostem účelné, povinná osoba umožní klientovi se k této nesrovnalosti vyjádřit.
- Neodstraní-li nebo nevyvrátí-li klient nesrovnalost bez zbytečného odkladu od upozornění podle předchozího odstavce, oznámí auditor nesrovnalost soudu, který je příslušný k řízení o nesrovnalosti podle ESM zákona.
- Oznámení nesrovnalosti soudu musí být doloženo skutečnostmi nebo písemnostmi, které nesrovnalost osvědčují, a vyjádřením klienta, pokud jej učinil.
- FAÚ může udělit auditorovi pokyn, aby postup podle odstavců 1 až 3 neuplatňoval, pokud by mohl zmařit nebo ohrozit šetření podezřelého obchodu nebo probíhající trestní řízení.

Tento postup auditor nepoužije za předpokladu, že získá informace od svého klienta nebo o svém klientovi během zjišťování jeho právního postavení, během jeho zastupování v soudním řízení anebo v souvislosti s takovým řízením, včetně poradenství ohledně zahájení takového řízení nebo vyhnutí se takovému řízení, bez ohledu na to, zda jsou takové informace získány před tímto řízením, během něj nebo po něm. Má-li auditor za to, že klient žádá o právní poradenství za účelem legalizace výnosů z trestné činnosti nebo za účelem financování terorismu, výjimku popsanou v předchozí větě nepoužije.

3.9 Oznámení podezřelého obchodu

Zjistí-li auditor v souvislosti s výkonem auditorské činnosti podezřelý obchod, oznámí to KA ČR bez zbytečného odkladu. Vyžadují-li to okolnosti případu, zejména hrozí-li nebezpečí z prodlení, oznámí auditor podezřelý obchod neprodleně po jeho zjištění.

V oznámení podezřelého obchodu uvede auditor:

- své identifikační údaje,
- identifikační údaje toho, koho se oznámení týká,
- identifikační údaje všech dalších účastníků obchodu, které má v době podání oznámení k dispozici,
- informace o předmětu a podstatných okolnostech podezřelého obchodu a
- jakékoli další informace, které by mohly s podezřelým obchodem souviset a jsou významné pro jeho posouzení z hlediska opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo financování terorismu.

Jestliže se oznámení podle předchozího odstavce týká rovněž majetku, na který se vztahuje mezinárodní sankce vyhlášená za účelem udržení nebo obnovení mezinárodní míru a bezpečnosti, ochrany základních lidských práv nebo boje proti terorismu, auditor na to v oznámení upozorní. V oznámení uvede dále i stručný popis tohoto majetku, údaje o jeho umístění a jeho vlastníkově, pokud je auditorovi znám, a informaci, zda hrozí bezprostřední nebezpečí poškození, znehodnocení nebo užití tohoto majetku v rozporu se zákonem.

V oznámení se neuvádí údaje o zaměstnanci auditora nebo osobě činné pro auditora jinak než v základním pracovněprávním vztahu, která podezřelý obchod zjistila.

Auditor současně sdělí KA ČR jméno, příjmení a pracovní zařazení kontaktní osoby (§ 22 zákona) nebo osoby, která za auditora zpracovávala oznámení podezřelého obchodu,

a možnosti telefonického, popřípadě elektronického spojení s touto osobou, pokud tyto informace nemá KA ČR k dispozici.

Zjistí-li v souvislosti se svou auditorskou činností podezřelý obchod více auditorů společně, na základě sdílení informací podle § 39 odst. 2 zákona, je splněna povinnost oznámit podezřelý obchod všemi auditory, pokud oznámení podá alespoň jeden z nich, a v oznámení uvede, za které další auditory oznámení podává.

Oznámení podezřelého obchodu přijímá KA ČR prostřednictvím:

- a) doporučeného dopisu na adresu Komora auditorů České republiky, Opletalova 55, 110 00 Praha, nebo
- b) datové schránky, ID datové schránky: sibaevw,
- c) výjimečně ústně do protokolu v místě určeném po předchozí telefonické domluvě.

Oznámení podezřelého obchodu není porušením smluvní povinnosti mlčenlivosti auditora, jeho zaměstnanců nebo fyzických osob, které jsou pro auditora činné jinak než v základním pracovněprávním vztahu. Tyto osoby nesmějí být z důvodu oznámení podezřelého obchodu vystaveny jednání, které mohou důvodně považovat za zásah do svých práv či oprávněných zájmů.

Zákon v ustanovení § 26 odst. 1 stanoví výjimku z aplikace ustanovení § 15a, § 18 odst. 1, § 24 odst. 1 a § 24 odst. 3 a oprávnění KA ČR, resp. FAÚ, při správním dozoru nad plněním povinností stanovených tímto zákonem nebo v rámci řízení o přestupku požadovat poskytnutí informací auditorem, pokud jde o informace, které získá od svého klienta nebo které získá o svém klientovi během zjišťování jeho právního postavení, během jeho zastupování v soudním řízení anebo v souvislosti s takovým řízením, včetně poradenství ohledně zahájení takového řízení nebo vyhnutí se takovému řízení, bez ohledu na to, zda jsou takové informace získány před tímto řízením, během něj nebo po něm.

Výše uvedená výjimka se nepoužije v případě, má-li auditor za to, že klient žádá o právní poradenství za účelem legalizace výnosů z trestné činnosti nebo za účelem financování terorismu.

Oznámení podezřelého obchodu auditorem prostřednictvím KA ČR nemá důsledky v podobě bezprostředního zahájení trestního řízení, jak je tomu v případě podání trestního oznámení, kdy se takové trestní oznámení stává součástí trestního spisu.

Po podání oznámení podezřelého obchodu provádí KA ČR přezkoumání z hlediska náležitostí podle zákona, a zda není naplněna výjimka z oznamovací povinnosti (viz výše). V případě zjištění, že oznámení podezřelého obchodu zákonem stanovené náležitosti nemá, KA ČR na to oznamovatele upozorní. V případě, že oznámení podezřelého obchodu zákonné náležitosti splňuje, postoupí jej KA ČR bez zbytečného odkladu FAÚ jím požadovaným způsobem, nejpozději do 7 kalendářních dnů ode dne zjištění podezřelého obchodu.

Pokud v rámci vyhodnocení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti či financování terorismu před přijetím zakázky auditor zjistí taková rizika (viz bod 4.), pro která zakázku odmítne (nedojde k navázání obchodního vztahu, provedení obchodu či ukončení existujícího obchodního vztahu v souladu s § 15 zákona), i v takovém případě musí zvážit, zda nejsou splněny podmínky pro oznámení podezřelého obchodu.

3.10 Další povinnosti auditora jako povinné osoby

Auditorovi jako povinné osobě jsou zákonem stanoveny další povinnosti:

3.10.1 Povinnost uchovávání informací

Auditor uchovává po dobu 10 let od uskutečnění obchodu mimo obchodní vztah nebo od ukončení obchodního vztahu s klientem

- a) identifikační a další údaje získané v rámci identifikace klienta nebo na základě přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího informace doprovázející bezhotovostní převody peněžních prostředků¹⁰,
- b) kopie dokladů předložených k identifikaci, byly-li pořizovány,
- c) údaj o tom, kdo a kdy provedl první identifikaci klienta,
- d) informace a kopie dokumentů získané v rámci kontroly klienta,
- e) záznamy o veškerých krocích uskutečněných v rámci identifikace a kontroly klienta, včetně informací o případných obtížích souvisejících s těmito kroky,
- f) záznamy o postupu při posouzení a stanovení rizikového profilu klienta, včetně volby odpovídajících opatření užitých vůči klientovi a při posouzení skutečností souvisejících s podáním oznámení o podezřelém obchodu a
- g) v případě zastupování originál nebo ověřenou kopii plné moci nebo číslo jednacích rozhodnutí soudu o jmenování opatrovníka.

Údaje a doklady o obchodech spojených s povinností identifikace uchovává auditor nejméně 10 let po uskutečnění obchodu mimo obchodní vztah nebo ukončení obchodního vztahu.

Auditor uchovává údaje podle výše uvedených odstavců způsobem a v rozsahu, který zajistí průkaznost jednotlivých obchodů a postupů s nimi spojených.

Lhůta podle prvních dvou odstavců začíná běžet prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém byl uskutečněn poslední úkon obchodu známý auditorovi.

Jestliže se na jednom konkrétním obchodu s tímž klientem podílí více auditorů, mohou být údaje podle § 16 zákona uchovány pouze u některého z nich za předpokladu, že ostatní zúčastnění auditori mají zajištěno poskytování potřebných informací včetně kopií příslušných dokladů bez zbytečného odkladu.

Povinnost uchovávat stanovené údaje by měla být promítnuta do spisového a skartačního řádu. Zákon ukládá povinnost archivovat v originále pouze plnou moc, popř. ověřenou kopii, v případě zastupování. Ostatní identifikační údaje, kopie dokladů předložených k identifikaci (pokud byly pořizovány) a další dokumenty a záznamy lze pro účely zákona ukládat i v elektronické podobě.

Doporučuje se vést a uchovávat samostatnou evidenci podezřelých obchodů, které byly na základě tohoto zákona hlášeny KA ČR. Uchovávány by měly být i podklady, které se k podezřelému obchodu vztahují. Tato evidence by měla být uchovávána na zabezpečeném místě a zpřístupněna pouze vymezenému okruhu osob, který je vymezen interním předpisem (vztahuje se na ni ochrana podle § 38 odst. 1 zákona s výjimkou podle § 40 odst. 3 zákona).

¹⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/847 v platném znění

3.10.2 Strategie a postupy vnitřní kontroly

Auditor je povinen zavést a uplatňovat odpovídající strategie a postupy vnitřní kontroly a komunikace ke zmírnění a účinnému řízení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu identifikovaných v hodnocení rizik podle § 21a k naplnění povinností stanovených zákonem (§ 21 zákona). Pro účely hodnocení rizik využije auditor hodnocení rizik zpracované KA ČR v bodě 4 této metodické pomůcky a doplní je o případná další rizika vyplývající z oboru podnikání klientů a jejich individuálního posouzení auditorem.

Strategie a postupy vnitřní kontroly ke zmírnění a účinnému řízení rizik podle § 21 odst. 1 zákona zahrnují podle odst. 6 téhož ustanovení zákona také:

- a) kontrolu dodržování právních předpisů povinnou osobou, prověřování zaměstnanců a osob činných pro povinnou osobu jinak než v základním pracovněprávním vztahu a prověřování účinnosti těchto strategií, postupů a komunikací; je-li to opodstatněno rozsahem a povahou činnosti povinné osoby, zřídí za účelem tohoto prověřování nezávislý útvar přímo podřízený statutárnímu orgánu povinné osoby, a
- b) vnitřní oznamovací systém přiměřený rozsahu a povaze činnosti povinné osoby, který umožňuje zaměstnanci nebo fyzické osobě, která je pro povinnou osobu činná jinak než v základním pracovněprávním vztahu, anonymně podat oznámení o porušení zákona; oznamovatel nesmí být z důvodu podání oznámení vystaven odvetným opatřením.

Auditor, který je součástí skupiny (sítě), uplatňuje skupinové strategie a postupy vnitřní kontroly ke zmírnění a účinnému řízení riziky podle 21 odst. 1 zákona, a to v rozsahu, který je v souladu s právním řádem České republiky. Tyto strategie a postupy auditor rovněž uplatňuje ve svých pobočkách a provozovnách a zajistí jejich uplatňování v dceřiných obchodních korporacích působících na území jiného členského státu Evropské unie, státu tvořícího Evropský hospodářský prostor nebo třetí země, a to v rozsahu, který právo daného státu umožňuje (§ 21 odst. 7 zákona).

Zákon nepožaduje jejich písemné vyhotovení ze strany auditora, avšak písemnou podobu lze auditorům jen doporučit pro účely prokázání splnění této povinnosti při případné kontrole ze strany KA ČR.

3.10.3 Hodnocení rizik ML/FT

Auditor identifikuje a posoudí rizika legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, která mohou nastat v rámci jeho auditorské činnosti podléhající působnosti zákona. Při posuzování těchto rizik zohlední auditor rovněž:

- hodnocení rizik provedených KA ČR, které je uvedeno v bodě 4. této metodické pomůcky,
- výsledky hodnocení rizik na úrovni České republiky,
- výsledky nadnárodního hodnocení rizik,
- faktory možného vyššího rizika uvedené v příloze č. 2 zákona a
- další dostupné informace, které souvisí s těmito riziky ve vztahu k auditorské činnosti.

3.10.4 Kontaktní a pověřená osoba

Auditor určí konkrétního zaměstnance k plnění oznamovací povinnosti, pokud tyto činnosti nebude zajišťovat přímo člen statutárního orgánu. Nezajišťuje-li činnosti kontaktní osoby člen

statutárního orgánu, povinná osoba zajistí kontaktní osobě možnost přímé komunikace s členem statutárního a dozorčího orgánu povinné osoby podle § 22 zákona.

Auditor písemně pověří člena svého statutárního orgánu zajištěním plnění povinností vyplývajících ze zákona do 60 dnů od dne, kdy se tato osoba stala povinnou podle zákona, nebo kdy zaniklo členství pověřené osoby ve statutárním orgánu. Pokud má auditor pouze jednoho člena statutárního orgánu, platí, že byl k této povinnosti pověřen.

3.10.5 Školení zaměstnanců

Auditor je povinen následujícím způsobem zajistit proškolení zaměstnanců (§ 23 zákona):

- Auditor zajistí nejméně jedenkrát v průběhu 12 kalendářních měsíců proškolení zaměstnanců, kteří se mohou při výkonu své pracovní činnosti setkat s podezřelými obchody, a proškolení všech zaměstnanců před zařazením na taková pracovní místa.
- Školení podle předchozího odstavce auditor zajistí také pro osoby, které se na předmětu činnosti povinné osoby podílejí jinak než v základním pracovněprávním vztahu, pokud se tyto osoby mohou při výkonu své činnosti setkat s podezřelými obchody.
- Obsahem školení je zejména typologie a znaky podezřelých obchodů, požadavky stanovené auditorem pro provádění identifikace a kontroly klienta a postupy pro zjišťování rizikových faktorů klienta a postupy při zjištění podezřelého obchodu. Auditor obsah školení průběžně doplňuje a aktualizuje.
- Auditor vede evidenci o účasti a obsahu školení, a to nejméně po dobu 5 let od jejich konání.

3.10.6 Informační povinnost

Auditor je povinen podle § 24 odst. 1 zákona na žádost FAÚ v jím stanovené lhůtě poskytnout údaje o obchodech souvisejících s povinností identifikace nebo ohledně kterých FAÚ provádí šetření, předložit doklady o těchto obchodech nebo k nim umožnit přístup pověřeným zaměstnancům FAÚ při prověřování oznámení a výkonu správního dozoru a poskytne informace o osobách, které se jakýmkoliv způsobem účastnily takových obchodů (§ 24 odst. 1 zákona). Toto ustanovení se v souladu s § 26 odst. 1 zákona nevztahuje na auditora, pokud se jedná o informace, které auditor získá od svého klienta nebo které získá o svém klientovi během zjišťování jeho právního postavení, během jeho zastupování v soudním řízení anebo v souvislosti s takovým řízením, včetně poradenství ohledně zahájení takového řízení nebo vyhnutí se takovému řízení, bez ohledu na to, zda jsou takové informace získány před tímto řízením, během něj nebo po něm. Má-li však auditor za to, že klient žádá o právní poradenství za účelem legalizace výnosů z trestné činnosti nebo za účelem financování terorismu, nelze tuto výjimku aplikovat.

Dále je auditor povinen podle § 24 odst. 2 zákona poskytnout klientům před navázáním obchodního vztahu nebo provedením obchodu mimo obchodní vztah informace požadované podle zákona o ochraně osobních údajů. Tyto informace obsahují zejména obecné upozornění týkající se povinnosti povinných osob podle tohoto zákona zpracovávat osobní údaje pro účely předcházení legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, jak jsou uvedeny v předchozím bodě.

Pobočky a dceřiné společnosti auditora postupují v souladu s ustanovením § 24a zákona podle následujících pravidel:

- Auditor ve svých pobočkách, provozovnách a dceřiných společnostech, obchodních korporacích působících ve třetí zemi, uplatňuje opatření pro kontrolu klienta a uchovávání záznamů, která jsou alespoň rovnocenná požadavkům práva Evropské unie¹¹. Za tím účelem jim předává relevantní informace o uplatňovaných metodách a postupech, a to v rozsahu, který právo daného státu umožňuje.
- Auditor, který má pobočku, provozovnu nebo dceřinou obchodní korporaci ve třetí zemi, jejíž právní předpisy nedovolují uplatňování rovnocenných opatření podle odstavce 1, o tom informuje FAÚ a přijme odpovídající doplňková opatření k účinnému zvládnutí rizika zneužití pro legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo financování terorismu a zabránění přenosu těchto rizik na území České republiky jiného členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor. Pokud tato opatření nebudou dostatečná, může dozorcí úřad auditorovi jako povinné osobě na základě nedostatků zjištěných při kontrole uložit opatření k jejich nápravě a určit přiměřenou lhůtu k jejich odstranění. Opatření k nápravě mohou zahrnovat požadavek, aby pobočka, provozovna nebo dceřiná obchodní korporace povinné osoby nenavazovaly nebo ukončily obchodní vztahy v této třetí zemi nebo aby neuskutečňovaly obchody související s touto třetí zemí, případně aby zcela ukončily působení v této třetí zemi. Auditor, kterému bylo uloženo opatření k nápravě, informuje dozorcí úřad o odstranění nedostatku bez zbytečného odkladu poté, kdy byl nedostatek odstraněn, nejpozději však do 10 dnů po uplynutí určené lhůty.
- Auditor, který má pobočku nebo provozovnu v jiném členském státě Evropské unie nebo ve státě tvořícím Evropský hospodářský prostor, zajistí, že tato pobočka nebo provozovna dodržuje vnitrostátní předpisy v oblasti boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu tohoto jiného členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor.

3.10.7 Mlčenlivost

Podle ustanovení § 38 odst. 1 zákona je uvedena povinnost zachovávat mlčenlivost pro auditora a jeho zaměstnance či osoby činné pro auditora v jiném než základním pracovněprávním vztahu o skutečnostech týkajících se oznámení a šetření podezřelého obchodu, úkonů učiněných FAÚ a skutečnostech týkajících se plnění informační povinnosti podle § 24 odst. 1 zákona. Toto však neplatí, pokud mají být klientovi skutečnosti sděleny ve snaze odradit ho od zapojení se do nedovolené činnosti podle § 40 odst. 3 zákona.

Povinnost zachovávat mlčenlivost mají všechny výše uvedené osoby i po skončení jejich pracovněprávního nebo jiného vztahu k povinné osobě, převedením těchto osob na jinou práci a také v případě, že povinná osoba přestane vykonávat činnost uvedenou v § 2 zákona.

Povinnost mlčenlivosti je podle § 38 odst. 3 zákona dále také stanovena každému, kdo se o výše uvedených skutečnostech dozví.

Zproštění osob povinnosti mlčenlivosti je vázáno na existenci odůvodněných případů a může o ni rozhodnout podle § 38 odst. 4 zákona předseda vlády nebo v jednotlivých případech jím pověřený člen vlády.

¹¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz a financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES.

V ustanovení § 39 zákona jsou upraveny výjimky z povinnosti mlčenlivosti povinných osob obecně. V případě povinné osoby (auditora) se povinnosti mlčenlivosti na základě úpravy v ustanovení § 40 odst. 2 a 3 zákona nelze dovolávat pouze v případě § 39 odst. 1 písm. e) a n) zákona, tj. ve vztahu k dozorčím orgánům uvedeným v § 35 odst. 1 zákona a Radě pro veřejný dohled nad auditem, pokud vykonávají působnost podle tohoto zákona, a ve vztahu ke správci daně při poskytování informací při plnění povinností stanovených daňovým řádem povinné osobě.

4. Hodnocení rizik ML/FT při výkonu auditorské činnosti

V souladu s požadavkem § 21a odst. 4 zákona KA ČR identifikuje a posuzuje rizika legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, která mohou nastat při výkonu auditorské činnosti, pro potřeby svých členů. Toto hodnocení rizik mohou auditoři využít při naplnění svých povinností podle § 21 a § 21a zákona.

Jak již bylo uvedeno v bodu 1. této metodické pomůcky, jsou zde uvedeny pouze demonstrativní výčty rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu souvisejících s klienty, poskytovanými službami a situacemi, se kterými se mohou setkat všichni auditoři při výkonu auditorské činnosti. Další možná rizika legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu vyplývají z oborových specifik klientů či z individuálního posouzení klientů auditorem. Tato rizika by měl auditor zohlednit ve vlastním hodnocení rizik, příp. ve strategii a postupech vnitřní kontroly a komunikace ke zmírňování a účinnému řízení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

Je třeba také připomenout, že auditor je v souladu s požadavky ZoA a profesních předpisů vázán požadavky na vyhodnocení klienta před přijetím zakázky a nutností zachovat si při výkonu auditorské činnosti bezúhonnost, nezávislost, nestrannost, odbornou způsobilost a náležitou péči, budou tedy některá i zákonem definovaná rizika v případě auditorů jako povinných osob méně relevantní, než v případě jiných povinných osob, protože při výkonu auditorské činnosti auditor nemůže z výše uvedených důvodů klienta zastupovat či za něj jakkoliv jednat. Odstupování od auditních zakázek či jejich nepřijetí tak budou v praxi spíše vyplývat ze ZoA či z profesních předpisů, nikoliv z požadavku zákona.

Vzhledem k evropské regulaci auditorské profese obsahující požadavek na splnění kvalifikačních předpokladů před vstupem do auditorské profese na úrovni každé členské země EU, nebude taky příliš časté, aby auditoři poskytovali auditorské služby mimo jurisdikci České republiky.

Auditor na základě informací o klientovi, které si zjišťuje např. před přijetím zakázky, informací zjištěných při provádění identifikace a kontroly klienta, provádí hodnocení rizika legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu u klienta ve vztahu ke konkrétní auditní zakázce. K tomuto účelu může využít níže uvedené obecné hodnocení rizik při výkonu auditorské profese, musí však také přihlížet k oboru činnosti klienta a k vlastním postupům pro vyhodnocení rizik, k národnímu hodnocení rizik, popř. může využít další informační zdroje.

Hodnocení rizik klienta by mělo být vztaženo:

- a) ke kategorii klienta z hlediska legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,

- b) ke kategorii zakázky z hlediska legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,
- c) dle znaků podezřelosti naznačujících možné riziko legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

Na obecné úrovni lze říci, že v případě auditních klientů se lze v praxi nejčastěji setkat s následujícími typy trestné činnosti, na něž je navázána legalizace výnosu z trestné činnosti:

- podvody,
- zpronevěry,
- úplatkářství,
- kriminalita související s veřejnými zakázkami, při veřejné soutěži a veřejné dražbě,
- daňové trestné činy za účelem krácení daně (fiktivní fakturace, karuselové obchody, tunelování),
- poškozování věřitele (např. tunelování),
- kriminalita související s insolvenčním řízením,
- dotační podvody,
- různé druhy hospodářské trestné činnosti (podle Hlavy VI. zákona č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, ve znění pozdějších právních předpisů), včetně profesionálního praní peněz a praní peněz ze zahraničí,
- úvěrové podvody,

které by měl auditor při svém hodnocení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu zvažovat.

4.1 Kategorizace auditních klientů

Na obecné úrovni lze rozdělit auditní klienty do tří skupin, přičemž třetí kategorie auditních klientů s vysokým rizikem vzhledem k požadavkům ZoA a profesních předpisů povede v případě auditorů k nepřijetí zakázky, resp. odstoupení od již existujícího obchodního vztahu. Zároveň musí auditor vést v patrnosti požadavek § 15 zákona na neuskutečnění obchodu, resp. obchodního vztahu.

Základní faktory ovlivňující kategorizaci auditních klientů z hlediska legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu:

- a) Auditní klient s nízkým rizikem
 - jedná se o klienta, se kterým auditor již spolupracuje (např. ověřuje účetní závěrku již několik let),
 - klient má jednoduchou a přehlednou vlastnickou strukturu bez změn,
 - ve vedení klienta nedošlo k žádným významným změnám,
 - vysoká míra součinnosti klienta,
 - klient s dobrou pověstí,
 - klient dlouhodobě působí na trhu,
 - klient není politicky exponovanou osobou.

V případě, že auditní klient splňuje všechny výše uvedené faktory kumulativně a auditor na základě vlastního hodnocení rizik neidentifikuje další riziko, které by jej zařadilo do kategorie se středním či vysokým rizikem, lze na takového auditního klienta aplikovat zjednodušenou identifikaci a kontrolu klienta podle bodu 3.6 této metodické pomůcky.

b) Auditní klient se středním rizikem

- jedná se o nového klienta bez auditní historie, popř. bez informací předaných ze strany předchozího auditora,
- změny ve vlastnické struktuře,
- významné změny ve vedení klienta.

V případě, že auditor u takového auditního klienta na základě vlastního hodnocení rizik neidentifikuje další riziko, které by jej zařadilo do kategorie s vysokým rizikem, lze na takového auditního klienta aplikovat standardní identifikaci a kontrolu klienta podle bodu 3.1 a 3.2 této metodické pomůcky.

c) Auditní klient s vysokým rizikem, resp. klient s nepřijatelně vysokým rizikem

- klient má nepřehlednou a často se měnící vlastnickou strukturu,
- časté změny ve vedení klienta,
- neexistující vnitřní kontrolní systém,
- klient předkládá nedůvěryhodné informace,
- klient nespolupracuje s auditorem,
- činnost klienta s vysokým výskytem plateb v hotovosti a virtuálními aktivy (např. sázkové kanceláře),
- zahraniční klient bez vazby na Českou republiku,
- klient s rizikovou zemí původu,
- klient svěřenský fond a obdobné právní uspořádání,
- klient je netransparentní nestátní neziskovou organizací,
- ve struktuře klienta je politicky exponovaná osoba nebo známý lobbista nebo obecně osoba vystavená rizikům korupce apod.,
- klient poskytuje služby s obtížně ověřitelnou hodnotou (ekolikvidace, marketing, poradenství),
- klient obchoduje se zbožím, na které se mohou vztahovat sankce (zboží dvojího užití, zbraně),
- klient obchoduje se zbožím se snadno zaměnitelnou sazbou daně,
- klient nezveřejňuje povinné údaje ve veřejném rejstříku,
- často a bez zjevného opodstatnění fakturuje částky do 10 tis. Kč,
- skořápková společnost (společnost, která nevykonává žádnou ekonomickou činnost) s fiktivním sídlem v České republice nebo v zahraničí (včetně off-shore destinací).

V případě auditního klienta s vysokým rizikem, bude auditor i se zohledněním vlastního hodnocení rizik, požadavků ZoA a profesních předpisů zvažovat, zda takového klienta vůbec přijme či bude v auditní zakázce pokračovat (tzv. auditní klient s nepřijatelně vysokým rizikem). V případě, že na základě posouzení konkrétní situace vyhodnotí, že není v rozporu s uvedenými předpisy, aby zakázku přijal či v ní pokračoval, bude u takového klienta aplikovat zesílenou identifikaci a kontrolu klienta podle bodu 3.3 této metodické pomůcky.

Pro úplnost doplňujeme, že i v případě, kdy auditor zjistí taková rizika, pro která zakázku odmítne či v ní nebude pokračovat, měl by také zvážit, zda nejsou splněny podmínky pro oznámení podezřelého obchodu podle bodu 3.9.

4.2 Kategorizace auditorských služeb

Vzhledem k poměrně přísnému členění auditorských služeb, které může auditor svým klientům nabídnout, bude posouzení konkrétní auditorské služby (zakázky) vždy vycházet z konkrétní situace klienta.

Základní kategorizace auditorských služeb:

- ověření účetní závěrky (povinné či nepovinné, individuální nebo konsolidované),
- přezkoumání hospodaření územního samosprávného celku nebo dobrovolných svazků obcí,
- ověřování účetních záznamů,
- ověřování jiných ekonomických informací auditorem, pokud tak stanoví jiný právní předpis nebo přímo použitelný předpis EU,
- jiné ověřování účetní závěrky, jiných účetních záznamů nebo jejich částí prováděné auditorem.

Základní kategorizace auditorských služeb z hlediska rizika legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu s několika příklady. Riziko poskytované auditorské služby bude vždy vázáno na riziko konkrétního klienta:

a) Auditorské služby s nízkým rizikem

- ověření roční účetní závěrky u klienta s nízkým rizikem legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,
- ověření konsolidované účetní závěrky střední skupiny účetních jednotek, pokud je auditor skupiny zároveň auditorem všech zúčastněných účetních jednotek, které jsou identifikovány jako klienti s nízkým rizikem legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,
- ověřovací zakázky v souvislosti se zvyšováním základního kapitálu klienta (obchodní korporace) z vlastních zdrojů.

V případě, že auditor u takové auditorské služby na základě vlastního hodnocení rizik neidentifikuje další riziko, které by jej zařadilo do kategorie se středním či vysokým rizikem, lze na takového auditního klienta aplikovat zjednodušenou identifikaci a kontrolu klienta podle bodu 3.6 této metodické pomůcky.

b) Auditorské služby se středním rizikem

- přezkoumání hospodaření územního samosprávného celku s běžnou mírou veřejných zakázek.

V případě, že auditor u takové auditorské služby na základě vlastního hodnocení rizik neidentifikuje další riziko, které by jej zařadilo do kategorie s vysokým rizikem, lze na takového auditního klienta aplikovat standardní identifikaci a kontrolu klienta podle bodu 3.1 a 3.2 této metodické pomůcky.

c) Auditorské služby s vysokým rizikem

- ověření roční účetní závěrky v oborech činnosti s vyšším výskytem hotovostních plateb,
- ověřování účetní závěrky svěřenského fondu,
- přezkoumání hospodaření územního samosprávného celku s vysokou mírou veřejných zakázek,

- ověření konsolidované účetní závěrky se složitou strukturou skupiny, kdy je např. část konsolidovaných účetních jednotek se sídlem mimo EU,
- speciální auditní zakázky poskytované klientům jednorázově, tj. klientům, kteří běžně nepodléhají ověření účetní závěrky, např. ověřování dotačních programů,
- ověřovací zakázky v souvislosti s dokládáním pohledávky podle požadavku § 105 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V případě auditorské zakázky s vysokým rizikem, bude auditor i se zohledněním vlastního hodnocení rizik, požadavků ZoA a profesních předpisů zvažovat, zda takovou auditorskou službu vůbec přijme či bude v auditní zakázce pokračovat. V případě, že na základě posouzení konkrétní situace auditor vyhodnotí, že není v rozporu s uvedenými předpisy, aby auditorskou službu poskytl či v ní pokračoval, bude u takového klienta aplikovat zesílenou identifikaci a kontrolu klienta podle bodu 3.3 této metodické pomůcky.

4.3 Obecná rizika legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

Obecná rizika legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu:

a) Faktory zeměpisného rizika

- země, které byly orgány EU nebo mezinárodními institucemi, zabývajícími se opatřeními proti legalizaci výnosů z trestné činnosti, financování terorismu nebo šíření zbraní hromadného ničení označeny jako země, které nemají účinné systémy pro boj proti praní peněz a financování terorismu, nebo se podílí na nelegálním šíření zbraní hromadného ničení,
- země, které byly ve věrohodných zdrojích označeny jako země s významnou úrovní korupce nebo jiné trestné činnosti,
- země, na něž byly uvaleny sankce, embarga nebo podobná omezující opatření uložená například Evropskou unií nebo Organizací spojených národů, nebo
- země, které poskytují finanční prostředky nebo podporu pro teroristickou činnost nebo ve kterých působí identifikované teroristické organizace.

(Aktuální seznamy jsou k dispozici na webových stránkách FAÚ:
<https://www.financnianalytickyurad.cz>)

b) Rizika na straně klienta

- obchodní vztah je realizován za neobvyklých okolností,
- klient je politicky exponovanou osobou,
- klient je usazen v zeměpisné oblasti se zvýšeným rizikem,
- právnická osoba nebo svěřenský fond jsou osobním nástrojem držby aktiv,
- klient je obchodní korporací, v níž mohou působit pověřeni akcionáři nebo společníci nebo která vydává akcie ve formě na doručitele,
- klient při své podnikatelské činnosti ve velké míře využívá hotovost,
- vlastnická struktura klienta se zdá neobvyklá nebo příliš složitá vzhledem k povaze jeho obchodní činnosti,
- klient je osobou oprávněnou ze životního pojištění,
- předmět činnosti klienta je spojen se zvýšeným rizikem (popis dalších specifických rizikových faktorů odvětví lze nalézt v příloze Anti-Money Laundering materiálu IFAC např. pro sázkové kanceláře, kasina, finanční instituce, instituce poskytující životní pojištění, obchodníky s cennými papíry, společnosti poskytující peněžní

- služby),
 - klient často mění adresy, kontaktní osoby, personál (zejména účetní a členy vedení), odmítá osobní schůzky,
 - skutečný majitel je osobou z vysoce rizikové třetí země,
 - účetní výkazy klienta se významně liší od účetních výkazů podobných podniků,
 - rizikový obor podnikání klienta (sázkové kanceláře, noční podniky apod.),
 - je známa kriminální minulost klienta nebo styky na osoby napojené na kriminální skupiny nebo přímo páchající trestnou činností,
 - obchodní vztahy nebo obchody bez osobní přítomnosti klienta nebo za něj jednajících fyzické osoby a bez určitých bezpečnostních opatření, jako jsou například elektronické podpisy,
 - zakládání poboček v České republice nebo v zahraničí, které nejsou nutné pro podnikatelskou činnost klienta,
 - nové produkty a nové obchodní postupy, včetně nových distribučních systémů, a použití nových nebo rozvíjejících se technologií pro nové nebo již existující produkty,
 - klient nakupuje v krátkém čase velké množství nemovitostí bez toho, aby byly spojeny s podnikatelskými záměry klienta, a bez toho, aby klient zvažoval jejich lokaci, stav a předpokládané náklady na opravu a údržbu.
- c) Rizika dle typu auditorické služby
- ověření účetní závěrky netransparentní nebo neznámé nestátní neziskové organizace,
 - ověření účetní závěrky společnosti s netransparentní, popř. nepřiměřeně složitou, vlastnickou strukturou,
 - zadávání veřejných zakázek na straně zadavatele (přezkoumání hospodaření územního samosprávného celku),
 - riziko korupce u žádostí o veřejné zakázky na straně klienta (při ověření účetní závěrky),
 - užívání produktů nebo transakcí na straně klienta, které by mohly napomáhat anonymitě (u všech ověření účetní závěrky).

4.4 Znaky podezřelosti při výkonu auditorické činnosti

Znaky podezřelosti v oblasti legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu při výkonu auditorické činnosti vyplývající z národního hodnocení rizik ve vztahu k poradenským profesím. Může se jednat o některý z níže uvedených znaků či jejich kombinaci:

- nestandardní transakce v hotovosti (výběry v hotovosti bez zjevného důvodu),
- podezřelé chování klienta či klient vytváří tlak na auditora,
- auditor je dotazován na klienta ve vztahu s podezřením na trestnou činnost,
- velké přesuny peněz z účtu na účet (i v menších částkách vícekrát za sebou),
- účetní záznamy (např. faktury, smlouvy) předložené klientem vykazují znaky fiktivnosti nebo neobsahují předepsané náležitosti,
- klient předkládá dokumenty ze zahraničí, které lze jen složitě ověřit,
- klient často realizuje ztrátové obchody bez zjevného důvodu,
- klient realizuje obchody s nepřiměřenou výší smluvní pokuty,
- nákup/prodej aktiv za významně netržní ceny bez zjevného důvodu,
- držba aktiv bez podnikatelského záměru,
- klient realizuje transakce bez ekonomického důvodu,
- klient realizuje transakce, které jsou směřovány z nebo do oblastí, kde klient nemá nebo nelze předpokládat, že by měl obchodní zájmy,
- neznámý původ peněžních prostředků či jejich poskytovatele, které klient používá

- k financování své podnikatelské činnosti,
- dodavatelem klienta je netransparentní společnost bez historie, zaměstnanců, technického vybavení potřebného pro plnění dodávky,
 - společnost zastupuje osoba, která fakticky nerozhoduje („bílý kuň“) nebo je doprovázena či sledována osobou nebo osobami, které zřejmě chtějí zůstat v anonymitě,
 - transakce ve velkých objemech, které nejsou spojeny s žádnou fakticky vykonávanou podnikatelskou činností,
 - podnikatelská činnost bez oprávnění,
 - klient nehradí běžné provozní náklady (nájem, energie, mzdy apod.),
 - dary bez doložení původu peněz,
 - klient provádí výběry nebo převody na jiné účty bezprostředně po hotovostních vkladech,
 - během jednoho dne nebo ve dnech bezprostředně následujících uskuteční klient nápadně více peněžních operací, než je pro jeho činnost obvyklé,
 - počet účtů zřizovaných klientem je ve zjevném nepoměru k předmětu jeho podnikatelské činnosti nebo jeho majetkovým poměrům,
 - klient provádí převody majetku, které zjevně nemají ekonomický důvod, anebo provádí složité nebo neobvykle objemné obchody,
 - prostředky, s nimiž klient nakládá, zjevně neodpovídají povaze nebo rozsahu jeho podnikatelské činnosti nebo jeho majetkovým poměrům,
 - účet je využíván v rozporu s účelem, pro který byl zřízen,
 - klient vykonává činnosti, které mohou napomáhat zastření jeho totožnosti nebo zastření totožnosti skutečného majitele,
 - klientem nebo skutečným majitelem je osoba ze státu, který nedostatečně nebo vůbec neuplatňuje opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,
 - auditor má pochybnosti o pravdivosti získaných identifikačních údajů o klientovi,
 - klient se odmítá podrobit kontrole nebo odmítá uvést identifikační údaje osoby, za kterou jedná,
 - klient provádí hotovostní transakce ve vysokých objemech,
 - klient bezdůvodně disponuje vysokými zůstatky volných peněz či hotovosti,
 - jakákoliv další skutečnost naznačující, že je klient spojen s legalizací výnosů z trestné činnosti (např. trestněprávní stíhání skutečného majitele, informace v médiích),
 - přichází a odchází platby od neznámých nebo nespřízněných třetích osob (u všech ověření účetní závěrky), nebo
 - absence dokumentace a vysvětlení k významným transakcím nebo zaměstnanci provádí transakce na pouhý pokyn vedení klienta bez dostatečného vysvětlení a bez podkladů (při provádění ověřování účetních závěrek),
 - neobvykle vysoké platby za poradenské a zprostředkovatelské služby i např. v rámci spřízněných stran (u ověření účetní závěrky),
 - rozsáhlé neodůvodněné platby za nspecifikované služby či poskytování půjček např. konzultantům, spřízněným stranám, zaměstnancům či státním zaměstnancům (u ověření účetní závěrky),
 - mísení finančních prostředků z nelegální činnosti do legální činnosti (např. u ověření dotačních titulů),
 - zkraslování hodnoty aktiv v žádostech při ověřování dotačních titulů,
 - zneužití dotace na projekty, které se vůbec nerealizují, při ověření dotačních titulů,
 - fiktivní nebo nepřiměřená fakturace (u všech auditních zakázek),
 - společnost v insolvenční: příjmy z prodeje majetku neodpovídají jeho hodnotě nebo převody na spřízněné osoby,

- objemné cashflow neodpovídá charakteru podnikání,
- společnost bezdůvodně často nakládá s hotovostí, resp. s vlastními aktivy,
- bezdůvodně časté odchozí platby na platební karty nového typu,
- nesourodé předměty činnosti a/nebo obchody, např. výdaje klienta neodpovídají předmětu podnikání,
- v některých případech financování terorismu vysoký počet odchozích plateb od různých odesílatelů několika málo osobám v zahraničí,
- vysoký počet drobných příchozích plateb od různých odesílatelů bez logického vztahu k příjemci (indikátorem může být také popis platby; transakce vykazují znaky nepovolené sbírky),
- zneužití třetí osoby jako bílého koně pro financování terorismu z trestné činnosti,
- negativní informace z veřejných zdrojů,
- časté vklady hotovosti osobami bez logického vztahu k majiteli účtu následované výběry, resp. převody,
- klient je označen v jakýchkoli protiteroristických sankčních seznamech, v jiných veřejných zdrojích či na základě informací od státních orgánů jako osoba spojená s teroristickými aktivitami nebo jako osoba, která cestovala, či se pokoušela cestovat do rizikových oblastí, zejména těch, které podporují terorismus nebo kde probíhá válečný konflikt,
- klient chce uskutečnit či uskutečnil transakce související s cestováním do rizikových oblastí (letenka, cestovní víza, poplatky k vyřízení cestovních dokladů),
- klient v prostředí internetu vyjadřuje názory podporující násilí, extremismus a náboženskou radikalizaci,
- nápadná změna zevnějšku klienta typická pro islamisty,
- klient při jednání s auditorem používá výhrůžky, které vyvolávají obavy o bezpečnost veřejnosti,
- klient provádí transakce související s nákupem pro něj netypických komodit (chemikálie, ICT vybavení, outdoorové vybavení, materiál dvojího užití nebo obdobné vybavení atd.),
- nezisková organizace provádí finanční transakce, které neodpovídají deklarovaným cílům,
- nezisková organizace má negativní pověst v souvislosti s podporou terorismu nebo náboženského extremismu,
- níže uvedené rizikové země jsou relevantní pro zemi původu klienta, pro odesílatele i adresáty transakcí,
- vícero podnikatelských účtů nebo účtů neziskových organizací slouží ke shromažďování vkladů s následnými převody v malých částkách zahraničním příjemcům, zejména v rizikových oblastech.

5. Kontrola dodržování povinností stanovených zákonem (výkon správního dozoru)

Kontrolou dodržování povinností stanovených zákonem auditory je v ustanovení § 35 odst. 1 písm. d) zákona pověřena KA ČR. V souladu s § 35 odst. 7 zákona je kontrola založena také na analýze rizik, která zohledňuje rovněž hodnocení rizik provedené KA ČR, přičemž tato analýza je aktualizovaná v závislosti na vývoji rizik.

Na základě písemného podnětu FAÚ provede v souladu s požadavkem ustanovení § 37 odst. 1 zákona KA ČR kontrolu dodržování povinností vyplývajících z tohoto zákona auditorem

a také písemně uvědomí FAÚ o zahájení kontroly a o jejím výsledku ve stanovené lhůtě. Pouze pokud KA ČR nejpozději do 60 dnů ode dne, kdy jí byl podnět doručen, tuto kontrolu nezahájí, je FAÚ oprávněn tuto kontrolu zahájit za podmínek stanovení v § 37 odst. 3 až 5 zákona.

6. Přestupky auditora podle zákona

Za přestupek podle zákona je považováno zejména:

- Porušení povinnosti mlčenlivosti (§ 43 odst. 1 a 2 zákona)
 - pokuta až do výše 200 tis. Kč nebo pokuta tímto jednáním bylo znemožněno nebo ztíženo zajištění nebo odčerpání výnosu z trestné činnosti nebo umožněno financování terorismu pokuta až do výše 1 mil. Kč;
- Neplnění povinností při identifikaci a kontrole klienta, porušení zákazu uskutečnit obchod nebo navázat obchodní vztah podle § 15 nebo nesplnění povinnosti uchovávat údaje (§ 44 odst. 1) zákona)
 - pokuta až do výše 10 mil. Kč nebo pokuta do výše dvojnásobku neoprávněně získaného prospěchu nebo do 30 mil. Kč (podle toho, která hodnota je vyšší) nebo zákaz činnosti nebo zveřejnění rozhodnutí v případě, že byl přestupek spáchán závažně, opakovaně nebo byl páčán soustavně.
- Nesplnění povinnosti ve vztahu k nesrovnalostem v evidenci skutečných majitelů (§ 44a odst. 1 zákona):
 - upozornit klienta podle § 15a zákona na nesrovnalost - pokuta až do výše 100 tis. Kč;
 - oznámít nesrovnalost soudu podle § 15a odst. 2 zákona – pokuta až do výše 1 mil. Kč;
 - postupovat v souladu s pokynem FAÚ podle § 15a odst. 4 zákona – pokuta do 200 tis. Kč nebo do výše 1 mil. Kč, jestliže bylo tímto jednáním znemožněno nebo ztíženo zajištění nebo odčerpání výnosu z trestné činnosti nebo umožněno financování terorismu;
- Nesplnění informační povinnosti (§ 45 zákona)
 - nesplnění informační povinnosti podle § 24 odst. 1 zákona - pokuta až do výše 10 mil. Kč;
 - nesplnění informační povinnosti podle § 24 odst. 1 zákona – pokuta až do výše 10 mil. Kč nebo pokuta do výše dvojnásobku neoprávněně získaného prospěchu nebo do 30 mil. Kč (podle toho, která hodnota je vyšší) nebo zákaz činnosti nebo zveřejnění rozhodnutí v případě, že byl přestupek spáchán závažně, opakovaně nebo byl páčán soustavně.
- Nesplnění oznamovací povinnosti – oznámení podezřelého obchodu (§ 46 odst. 1 zákona)
 - pokuta až do výše 5 mil. Kč nebo pokuta do výše dvojnásobku neoprávněně získaného prospěchu nebo do 30 mil. Kč (podle toho, která hodnota je vyšší) nebo zákaz činnosti nebo zveřejnění rozhodnutí v případě, že byl přestupek spáchán závažně, opakovaně nebo byl páčán soustavně.
- Nesplnění povinnosti k prevenci (§ 48 odst. 1, 5 a 6 zákona)
 - nezavedení, nebo neuplatnění odpovídající strategie a postupy vnitřní kontroly a komunikace ke zmírnění a účinnému řízení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu identifikovaných v hodnocení rizik a k naplnění dalších povinností stanovených zákonem podle § 21 odst. 1 nebo 6 zákona - pokuta až do výše 5 mil. Kč;
 - neurčení člena svého statutárního orgánu pověřeného zajištěním plnění povinností vyplývajících z tohoto zákona podle § 22a zákona – pokuta až do výše 1 mil. Kč nebo

pokuta do výše pokuta do výše dvojnásobku neoprávněně získaného prospěchu nebo do 30 mil. Kč (podle toho, která hodnota je vyšší) nebo zákaz činnosti nebo zveřejnění rozhodnutí v případě, že byl přestupek spáchán závažně, opakovaně nebo byl páčán soustavně;

- proškolení zaměstnanců podle § 23 zákona – pokuta až do výše 5 mil. Kč nebo pokuta do výše pokuta do výše dvojnásobku neoprávněně získaného prospěchu nebo do 30 mil. Kč (podle toho, která hodnota je vyšší) nebo zákaz činnosti nebo zveřejnění rozhodnutí v případě, že byl přestupek spáchán závažně, opakovaně nebo byl páčán soustavně.
- Nesplnění povinností skupiny (§ 48a odst. 1 až 3 zákona)
 - auditor, který je součástí skupiny v rozporu s § 21 odst. 7 zákona:
 - a) neuplatňuje skupinové strategie a postupy vnitřní kontroly ke zmírňování a účinnému řízení rizik, nebo
 - b) nezajistí uplatňování skupinových strategií a postupů vnitřní kontroly ke zmírňování a účinnému řízení rizik ve svých dceřiných obchodních korporacích ve třetích zemích
 - pokuta do výše 10 mil. Kč nebo do 30 mil. Kč (podle toho, která hodnota je vyšší) nebo zákaz činnosti nebo zveřejnění rozhodnutí v případě, že byl přestupek spáchán závažně, opakovaně nebo byl páčán soustavně.
 - auditor, který má pobočku, provozovnu nebo dceřinou obchodní korporaci ve třetí zemi:
 - a) v rozporu s § 24a odst. 1 zákona neuplatňuje v dané pobočce, provozovně nebo dceřiné obchodní korporaci opatření pro kontrolu klienta a uchování záznamů alespoň rovnocenná požadavkům práva Evropské unie,
 - b) v rozporu s § 24a odst. 1 zákona nepředá relevantní informaci své pobočce, provozovně nebo obchodní korporaci,
 - c) v rozporu s § 24a odst. 2 zákona nepřijme odpovídající doplňková opatření k účinnému zvládnutí rizika zneužití, nebo
 - d) v rozporu s § 24a odst. 2 zákona neinformuje FAÚ o tom, že právo třetího státu nedovoluje uplatňování opatření alespoň rovnocenných požadavkům práva Evropské unie
 - pokuta do výše 10 mil. Kč
 - nebo pro písm. a), c) a d) v případě, že byl přestupek spáchán závažně, opakovaně nebo byl páčán soustavně pokuta až do 30 mil. Kč (podle toho, která hodnota je vyšší) nebo zákaz činnosti nebo zveřejnění rozhodnutí.
- auditor, který má pobočku nebo provozovnu ve státě, který je členským státem Evropské unie nebo ve státě tvořícím Evropský hospodářský prostor, se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 24a odst. 3 zákona nezajistí dodržování předpisů tohoto jiného státu v oblasti boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu v dané pobočce nebo provozovně - pokuta až do výše 10 mil. Kč nebo až do výše 30 mil. Kč (podle toho, která hodnota je vyšší) nebo zákaz činnosti nebo zveřejnění rozhodnutí v případě, že byl přestupek spáchán závažně, opakovaně nebo byl páčán soustavně.

7. Řízení vedená podle zákona

Obecným procesním předpisem je správní řád mimo speciální úpravu stanovenou v ustanoveních § 43 a násl. zákona.

Řízení vedené podle tohoto zákona je vždy neveřejné.

Na základě přijatého oznámení podezřelého obchodu nebo jiného podnětu provádí FAÚ šetření, ve kterém postupuje bez zbytečných průtahů.

Po ukončení šetření FAÚ bez zbytečného odkladu vhodným způsobem vyrozumí o této skutečnosti toho, kdo podal oznámení podezřelého obchodu. Jiná osoba se o šetření a jeho ukončení nevyrozumívá.

Zaměstnanci FAÚ se při výkonu činností podle tohoto zákona prokazují služebním průkazem, jehož vzor stanoví vyhláškou Ministerstvo financí.

V řízení o přestupku podle zákona se v případě auditorů postupuje podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, a podle dalších příslušných právních předpisů.

8. Další zdroje informací

Metodické pokyny, doporučení a stanoviska těchto institucí lze využít při vlastním hodnocení rizik či při řešení problémů:

- v českém jazyce
 - FAÚ (<https://www.financnianalytickyurad.cz>) – mimo jiné vydává metodické pokyny, stanoviska, metodické příručky a seznamy, z nichž následující se nejvíce dotýkají činnost auditorů:
 - Metodický pokyn č. 1 – K provádění mezinárodních sankcí zejména v souvislosti s financováním terorizmu
 - Metodický pokyn č. 3 – Zjišťování skutečného majitele povinnými osobami
 - Metodický pokyn č. 5 - Provádění některých omezujících opatření vůči osobám, subjektům a orgánům, na které se vztahují rozhodnutí Rady bezpečnosti Organizace spojených národů
 - Metodický pokyn č. 7 – Opatření vůči politicky exponovaným osobám (včetně vnitrostátního seznamu funkcí politicky exponovaných osob)
 - Metodický pokyn č. 8 – Kopírování průkazů totožnosti
 - Příručka evidování skutečných majitelů
 - Seznam vysoce rizikových zemí
 - NRA
 - Výroční zprávy FAÚ.
- v anglickém nebo francouzském jazyce
 - FATF (<https://www.fatf-gafi.org>) - Finanční akční výbor je mezinárodní mezivládní organizace, která je považována a obecně uznávána za světového zakladatele standardů a doporučení v oblasti AML/CFT. Vydává také seznam vysoce rizikových třetích zemí.
 - MONEYVAL (<https://www.coe.int/en/web/moneyval>) - Výbor expertů pro hodnocení opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu, který provádí mezinárodní hodnocení plnění AML/CFT povinností jednotlivými členskými státy.

Pomůcka byla projednána a schválena Výkonným výborem s účinností od 10. října 2022.

Příloha č. 1 k pomůcce „Postup auditorů při zamezování legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu“

Následující formulář slouží jako pomůcka pro auditory při:

- kontrole, zda auditor ve vztahu ke svým klientům naplnil povinnosti podle ustanovení zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“),
- kontrole povinností daných zákonem, které musí plnit auditor jako povinná osoba.

Ve formuláři není zohledněna situace, kdy auditor poskytuje auditorské služby klientovi, který je také povinnou osobou podle zákona.

Povinnosti uložené zákonem zahrnují:

- Povinnost identifikace a kontroly klienta
- Naplnění postupu při zjištění nesrovnalosti
- Povinnost uchovávání informací
- Povinnost oznámení podezřelého obchodu
- Povinnost zavést a uplatňovat odpovídající postupy vnitřní kontroly a komunikace
- Povinnost provést identifikaci a posouzení rizik (hodnocení rizik)
- Povinnost určení kontaktní osoby k plnění oznamovací povinnosti
- Povinnost určení pověřené osoby k plnění požadavků vyplývajících ze zákona
- Povinnost proškolení zaměstnanců

Kontrolní formulář obsahuje přehled základních povinností k plnění povinností auditora dle zákona, které auditor musí plnit a náležitě dokumentovat:

Povinnosti dle zákona	Komentář/ Odkaz
Povinnost identifikace a kontroly klienta	
- Auditor provádí a dokumentuje identifikaci klienta dle § 7 zákona.	
- Auditor provádí a dokumentuje kontrolu klienta dle § 9 zákona.	
- Auditor odmítl uskutečnění nebo uzavření obchodu/ navázání obchodního vztahu, resp. pokračování v obchodním vztahu, v případě, že se klient odmítl podrobit identifikaci, popř. další důvody podle § 15 zákona.	
Naplnění postupu při zjišťování nesrovnalosti	
- Auditor upozornil klienta na zjištěnou nesrovnalost v případě informací o skutečném majiteli v evidenci skutečných majitelů podle § 15a odst. 1 zákona.	
- Auditor oznámil zjištěnou (a klientem neodstraněnou) nesrovnalost v evidenci skutečných majitelů klienta v souladu § 15a odst. 2 zákona soudu příslušnému podle zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, včetně doložení této nesrovnalostmi písemnostmi podle § 15a odst. 3 zákona.	
Povinnost uchovávání informací	
- Auditor uchovává všechny informace požadované dle § 16 zákona v zákonné lhůtě.	
Povinnost oznámení podezřelého obchodu	
- Auditor oznámil podezřelý obchod KA ČR a tuto skutečnost řádně	

zdokumentoval.	
Povinnost zavést a uplatňovat odpovídající postupy vnitřní kontroly a komunikace ke zmírňování a účinnému řízení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu	
- Auditor zavedl odpovídající postupy vnitřní kontroly a komunikace.	
- Auditor identifikoval a posoudil rizika legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, které mohou nastat v rámci jeho činnosti.	
Povinnost provést identifikaci a posouzení rizik (hodnocení rizik)	
- Auditor je povinen identifikovat a posoudit rizika legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, která mohou nastat v rámci auditorské činnosti a zohlední je ve svých postupech vnitřní kontroly a komunikace.	
Povinnost určení kontaktní osoby a pověřené osoby	
- Auditor určil konkrétního zaměstnance k plnění oznamovací povinnosti podle § 18 zákona (v případě, že plnění oznamovací povinnosti nezajišťuje přímo statutární orgán v případě auditorské společnosti).	
- Auditorská společnost písemně pověřila člena svého statutárního orgánu zajištěním plnění povinností vyplývajících ze zákona ve lhůtě do 60 dnů ode dne, kdy se auditor stal povinnou osobou.	
Povinnost proškolení zaměstnanců	
- Auditor zajistil nejméně jedenkrát za 12 kalendářních měsíců proškolení zaměstnanců, kteří se mohou při výkonu své pracovní činnosti setkat s podezřelými obchody.	
- Auditor zajistil před zařazením pracovníka na místo, kde se může setkat s podezřelým obchodem jeho proškolení.	
- Auditor zajistil i proškolení osob, které se na jeho činnosti podílejí na základě jiné než pracovní smlouvy a které se při výkonu své činnosti mohou setkat s podezřelými obchody.	
- Obsahem školení byla typologie a znaky podezřelých obchodů.	
- Obsahem školení byly postupy při zjištění podezřelého obchodu.	
- Obsah školení je průběžně doplňován a aktualizován.	
- Je vedena evidence o účasti a obsahu školení.	
- Evidence o školeních je uchovávána nejméně po dobu 5 let od jejich konání.	